सोऽहमिन्द्रस्य वचनान्नियोगादर्ज्जुनस्य च । रक्षमाणो भयेभ्यस्त्वां चरिष्यामि त्वया सह ।
द्विस्तीर्थानि मया पूर्व्वं दृष्टानि कुरुनन्दन । इदं तृतीयं द्रक्ष्यामि तान्येव भवता सह । ८४४०
इयं राजर्षिभि र्य्याता पुण्यकृद्भिर्युधिष्ठिर । मन्वादिभिर्म्महाराज तीर्थयात्रा भयापहा ।
नानृजुर्नाकृतात्मा च नाविद्यो नच पापकृत् । स्नाति तीर्थेषु कौरव्य नच वक्रमतिर्नरः ।
त्वन्तु धर्म्ममतिर्नित्यं धर्म्मज्ञः सत्यसङ्गरः । विमुक्तः सर्व्वसङ्गेभ्यो भूय एव भविष्यसि ।
यथा भगीरथो राजा राजानश्च गदादयः । यथा ययातिः कौन्तेय तथा त्वमपि पाण्डव ।
॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ न हर्षात् संप्रपश्यामि वाक्यस्यास्योत्तरं क्वचित् । स्मरेद्धि देवराजोऽयं को नामाऽभ्यधिकस्ततः । ८४४५
भवता सङ्गमो यस्य भ्राता चैव धनञ्जयः । वासवः स्मरते यस्य को नामाभ्यधिकस्ततः ।
यच्च मां भगवानाह तीर्थानां दर्शनं प्रति । धौम्यस्य वचनादेषा बुद्धिः पूर्व्वं कृतैव मे ।
तद्यदा मन्यसे ब्रह्मन् गमनन्तीर्थदर्शने । तदैव गन्ताऽस्मि तीर्थान्येष मे निश्चयः परः ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ गमने कृतबुद्धिन्तं पाण्डवं लोमशोऽब्रवीत् । लघुर्भव महाराज लघुः स्वैरं गमिष्यसि ।
॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ भिक्षाभुजो निवर्त्तन्तां ब्राह्मणा यतयश्च ये । क्षुत्तृष्णाध्वश्रमायासशीतार्त्तिमसहिष्णवः । ८४५०
ते सर्व्वे विनिवर्त्तन्तां ये च भिक्षुभुजो द्विजाः । पक्वान्नलेह्यपानानां मांसानाञ्च विकल्पकाः ।
तेऽपि सर्व्वे निवर्त्तन्तां येऽपि सूदानुयायिनः । मया यथोचिताजीव्यैः संविभक्ताश्च वृत्तिभिः ।
ये चाप्यनुगताः पौरा राजभक्तिपुरःसराः । धृतराष्ट्रं महाराजमभिगच्छन्तु ते च वै ।
स दास्यति यथाकालमुचिता यस्य या भृतिः । सचेहार्थोचितां वृत्तिं न दद्यान्मनुजेश्वरः ।
अस्मत्प्रियहितार्थाय पाञ्चाल्यो वः प्रदास्यति ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततो भूयिष्ठशः पौरा गुरुभारप्रपीडिताः । ८४५५
विप्राश्च यतयो मुख्या जग्मुर्नागपुरं प्रति । तान् सर्व्वान् धर्म्मराजस्य प्रेत्रा राजाऽम्बिकासुतः ।
प्रतिजग्राह विधिवद्धनैश्च समतर्पयत् । ततः कुन्तीसुतो राजा लघुभिर्ब्राह्मणैः सह । लोमशेन च सुप्रीतस्त्रिरात्रं काम्यकेऽवसत् ।

इतिश्रीमहाभारते आरण्यपर्व्वणि तीर्थयात्रापर्व्वणि युधिष्ठिरतीर्थयात्रायां द्विनवतोऽध्यायः ॥ ९२ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततः प्रयान्तं कौन्तेयं ब्राह्मणा वनवासिनः । अभिगम्य तदा राजन्निदं वचनमब्रुवन् ।
राजंस्तीर्थानि गन्ताऽसि पुण्यानि भ्रातृभिः सह । ऋषिणा चैव सहितो लोमशेन महात्मना ।
अस्मानपि महाराज नेतुमर्हसि पाण्डव । अस्माभिर्हि न शक्यानि त्वदृते तानि कौरव । ८४६०
श्वापदैरुपसृष्टानि दुर्गाणि विषमाणि च । अगम्यानि नरैरल्पैस्तीर्थानि मनुजेश्वर ।
भवतो भ्रातरः शूरा धनुर्द्धरवराः सदा । भवद्भिः पालिताः शूरैर्गच्छामो वयमप्युत ।
भवत्प्रसादाद्धि वयं प्राप्नुयामः सुखं फलं । तीर्थानां पृथिवीपाल वनानाञ्च विशाम्पते ।
तव वीर्य्यपरिचाताः शुद्धास्तीर्थपरिप्लुताः । भवेम धूतपाप्मानस्तीर्थसन्दर्शनान्नृप ।
भवानपि नरेन्द्रस्य कार्त्तवीर्य्यस्य भारत । अष्टकस्य च राजर्षेर्लोमपादस्य चैव ह । ८४६५
भरतस्य च वीरस्य सार्व्वभौमस्य पार्थिव । ध्रुवं प्राप्स्यति दुष्प्रापान् लोकांस्तीर्थपरिप्लुतः ।